

III
1923 6-9-1923

ગાંધી બાહાર

દફતર :- ઉદ્દેશ :- Reg. No. 21

ગુલશને કવાલી.

પબ્લીશર્સ.

શા. મંગળદાસ લલુભાઈ નારાયણદાસ

496

બુકસેલર.

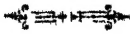
૩૦ લીમડાચોક-મુરત

મુરત ખરાનપુરી બાગળ ઉપર આવેલા

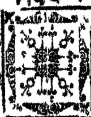
શ્રી "અનાવિલ" પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં

ગોવિંદજી હાજીભાઈ નાયકે છાપ્યું.

કો. રા. ૦-૪-૦.

૨૦૭૭૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૦૭૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ગાંધીજીનાં પત્રો

વિષય ૪૪૬૫:૪ ૪૬૫

੭੮੬

ਗੁਜਲੇ ਘੁਲਾਰ ॥

ਭੇ

ਗੁਲਸ਼ਨੇ ਕੁਵਾਲੀ.

ਲਸਮੇਂ

ਓਮਦਾ ਗੁਲੇ-ਕੁਵਾਲੀ, ਬਗਯਰੇਂ ਓਮਦਾ ਤੋਰਸੇ
ਫਰਜ਼ ਕੀਯਾਫ਼ਤ,

ਸੁਨਲੋ ਕੁਝ ਨ.ਯਨਾਂ, ਤਾਰੀਫ਼ ਗੁਲਸ਼ਨੇ ਮਹੇਸ਼ੀਲਮੇਂ,
ਪਰਸ਼ਤਾਨਕੀ ਘੁਲਾਫ਼ੀਆ ਰਹੀ ਫ਼ਤ, ਯ ਗੁਲੇ-ਮੇਹਸ਼ੀਲਮੇਂ.

ਪਛੀਸ਼ਸ਼.

ਸ਼ਾ. ਮੰਗੁਲਦਾਸ ਲਲੁਘਾਓ ਯੁਕਸੇਲਰ.

ਓ. ਵੀਮਲਾਯੋਕ—ਮੁਰਤ.

ਆਵੁਲਿ ਘੀਲ.

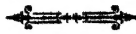
ਮਤ ੨੦੦੦.

੧੯੨੩

ਐ ਕਿਤਾਬਕੇ ਲਘ ਫ਼ਤ ਪਛੀਸ਼ਸ਼ਕੇ ਵੀਐ ਮਹਕੁਮ ਫ਼ਤ.

ਕੀਮਤ ਸੀਫ਼ ਘਾਰ ਆਨਾ.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—શા. મંગળદાસ લલ્લુભાઈ બુકસેલર.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શ્રીમદ્દાયોગ—મુરત.

મુરત ખરાનપુરી ભાગળ ઉપર આવેલા શ્રી “અન્યચિત્ર” પ્રિન્ટીંગ
પ્રેસમાં ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.

તૈયાર છે ! તૈયાર છે !! તૈયાર છે !!!

ગાયનોનાં શોખીનોને ખુશ ખબર.

તાકીદે મંગાવે = તદ્દન નવીન બુકો.

મહેશીલે મંગીલ ઉર્ફે ગોલરે કંવાલી	કીં ૩૦ ૦-૧૨-૦
નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ ઉર્ફે ગઝલ કાવ્યભાળા	,, ૦-૧૨-૦
સંગીત કળાધર ઉર્ફે બદત-ગાયન બંડાર	,, ૦-૧૨-૦
રસીક ગાયનભાળા અથવા રાગ વીલાસ	,, ૦-૪-૦
મધુર મોહીની અથવા સુંદર ગાયન	,, ૦-૪-૦
સ્વર્ગ મોહીની અથવા મધુરા ટૂંકાર	,, ૦-૪-૦
કુલનહાર ગાયનભાળા અથવા ગાયન સંગ્રહ	,, ૦-૪-૦
સંગીત ગાયન પ્રકારો અથવા નાદ સંગ્રહ	,, ૦-૮-૦
મુરતની મુરત અથવા સુવર્ણભાળા	,, ૦-૪-૦
મનહર ગાયન સંગ્રહ અથવા ગાયનભાળા	,, ૦-૪-૦
સુવર્ણ હારભાળા અથવા હીરાનો હાર	,, ૦-૪-૦
મુખર્ષીની મોહીની અથવા મીઠું ખુલખુલ	,, ૦-૪-૦
અનંતે બહાર અથવા નાદ સંગ્રહ	,, ૦-૪-૦
મનરંજન રમુજી ગાયન સંગ્રહ	,, ૦-૪-૦

મળવાનું ઠેકાણું—

શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર.

૭૦ શ્રીમદ્દાયોગ—મુરત.

ગઝલે બહાર 42

— ઉર્દૂ —

ગુલશને કવાલી.

ગઝલે દીલબર

અમતો ભઉંગી મદીનેકે મેં જોગન બનકર
મશક એહમદ મેં ફીરંગી મેં ખીરાગન બનકર
ખાકહો શરપે મલી બાલહો સરકે ખીખરે
હારહો આસુઓકા હાથમેં સળરન બનકર
નતોમેં કબખે ગધ નતો મદીતે પહોચી
રહેગઈ હીદમેં કમબખત મેં પાપન બનકર
મુઝકો જોનેદે મદીનેમેં જો નીકલે અરમાન
મોત કયું પીછે પડી હે મેરે બેરન બનકર
મર તે દમ'કામ ન આયા મુજે મોરા ખાવિંદ
હો કેસોખાર તસ્તદુખ તેરે રોજ પે નખી
હાર કુશોકા ચડાઈંગી મેં માલન બનકર
નખશ એહમદકા લીખુગી ખુનજીરમેં દીલબર
કલ કમાવતે કોયે કામ આયેગા જોશન બનકર

શાએર } કુચ તો નીકલે હું તરપનેડી હોંસ કુચ દીલમેં હું
દમ નહીં લેનેકા જખતક દમ તેરી બસમીં મેં હું

ગઝલે-અકબર-કવાલી.

અમ ફિલમેં સમાઈ હયકે દીવાને બનેજે
મજનુ'ંડી તરહ અપનેબી અફસાને બનેજે
ઝહિદસે કહો ખુદદમેં હુરસે કરેં ચયન
મસ્તો કેલીએ અર્થપે કાશાને બનેજે
હમ ઇશક કે કાદિર હેં તો પુજે બુતોકો
કાખમેકે મકાનોમેં બી ખુખતાને બનેજે
મસ્તોં કો કહો બાકે પીએ ખુખ શરાબે
જન્નતકે મકાનોમેં બી ચમખાને બનેજે
અચ શમએ રૂપે ચાર ન ઝૂલે કો કુંવા દે
જશનેકે લીએ આએ હેય પરવાને બનેજે

અકબરેકો આદમ વાલેકો મેહદિલમે' ન જાવ
ને દેજે હસકો વોહી રીવાને બને'મે

ગાઝલ-અકબર-કવાલી.

અર્થપે તુમહો રશ્મિ તુમ હરજીયમે' બસઇયા તુમહીતો હો
લાવારીસકે વારિસ તુમ હર્ સુનઇયા તુમહીતો હો
યુલયુલમે' તુમ નાજર ચેહકે કુલમે' યુ બનકર મેહકે
હર હરદેહી અદામે' અય દાતા શામ સુનઇયા તુમહીતો હો
સુલીદી મનસુરકો તુમને સરમદકા સર ઉડાયા
ફાઅયુદનીકે ખોસ્તામે તુમખોલે રંગ રંગઇયા તુમહીતો હો
યુનુસકો માહીએ નીકાલા અતિશકો મુલજર કીયા
યુસુફકો ચાહે કિનઆમે' ધિર બંધઇતી તુમહીતો હો
તુમહીતે અઝવરકો મારાહે તુમહીતે ખયખરકો છુટા
શેરસે સલમાં કે બચાયા અયસે સીપઇયા તુમહીતો હો
ચાંદસે દો દુકડે કર ડાબે સુરજકો ઉછટા ફેરા
મિઝડે યે આદમ હવાસે ઉનકે મીત્રઇયા તુમહીતો હો
જલદી આવો મદદકો વારિસ નઇયાં હુમી જાતી હય
તુમખિન કિરસે કહે યે અકબર ઇસકે ખેદઇયા તુમહીતો હો

ફસીલા-કવાલ-ગાઝલ.

અય પરી યાદ હે વોહ નાઝરી આના તેરા
મુંહકો શરમાકે દોશામે મે' છુપાના તેરા
આંખ નીચી છીએ શરમાએ વોહ મુંહ ફેર લીયા
મુસકુરા કરવો ગિલેશીકા ચમાના તેરા
આંખ આ લેટતાહે છાતીપે આતીહે યાદ
ખીમડી ઝૂંઝૂંકા તે હરખાર બના ના તેરા
દિલે ખેતાબ ઘડી બરનો મુઝે સોને દે
કહેર હે રાઝ યે રાતેકા જમાના તેરા
મનનતે માંની હેય દરગાહ મે' હીલે બાધે
પર મયસ્સર ન હુવા સય મુત્તાના તેરા

ગાઝલ-અકબર-કવાલી. એ. લયલા.

અજીઝ ઇશીકા દોનોં તરફ અતર રયલા
ઇંધર ખવાલ ચલા ઓર ઉંધર ચલી લયલા
સીયાહ પેશ ને કાબૂકે કબજે ફેખા
હુવા ન અખત તો જિંદગા ઉઠાકે યા લયલા
જમીન તુજમે' શહીદાને તામે ફરન વેહ હે'

રહે ખયાલ કેહનકા નહોત કદન મયલા
અથા ને કાયબેકો મજનું તોયે દુઆ માંગી
કલાહી મુજસે જુદાહો ન ઉલટને લયલા
લગી ને હશમેં રિદાકો પ્યાસ ચીખ ઉડે
ખુદા વાસ્તે શાકી સુરાહી વ લયલા
સુનાકે અકબર મયકશને આજ તોપાકી
ખપાહે મેહશીસે રિદામેં શોરો ન વયલા

(સયર અમન) ગઝલ.

અરે વોહ દુસ્તે જોયાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું
શેહનશાહી દીલ આરાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
તેરી દુરકનમેં બેકલ હું, મેં તેગે આપરકા ઘ ગેલ હું.
કબી સુરત ન દીખલાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
અલસતો કેહકે કહલાગા, કહા કાહુ બલા સખને.
હુવા મખશીમેં હરજાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
કહા હે નહતો અકરખ યું છુપા પગેમેં અપમા કયું.
ખનાયા હમકો મરદાન ગુલ નહે કહા હે તું

ગઝલે—હુન્નુની

અગર ચુંહી દીલકું સતાતા રહેગા.

તો એકદી મેં જાન જાતા રહેગા,

મેં જાતા હુ દીલકું તેરે પાલ હારે,

મેરી ઇયાદ તુમકું દીવાતા રહેગા.

આપર તુમકું ચલનાહું નવ જાત મરે,

યે કયતક તું બાતે બનાતા રહેગા.

કદસમેં કોઇ તુમસે અય હમ સપીરો

ખખર ગુલકી હમકું સુનાતા રહેતા.

ગલીસે તેરે દીલકું લેતો ચલા હું,

મેં પોચુંગા જખ તક વોહ આતા રહેગા.

જહાંસે ગરબ હમતેંહાનેવશ હે,

તું કહે કય તલમ અજમાતાં રહેગા.

ખદાહોકે અય ફરદ મરતો અત્રાતું,

કહાંતક મમ અપના છુપાતા રહેગા.

ગઝલે—હકીરી.

અય મહ-રમે રાઝે નખી વ અશી, સુલતાનુલ હાદ મરીખ નવાઝ,
અય પુલખુલે બામે હમ ચઝમી, સુલતાનુલ હાદ મરીખ નવાઝ,

અમ શાહે જમાં સુલતાને જ્યાં તુમપે હે મેરુ સખ હાલ અયાં,
મેં કયા કહું અપના હામે દીલી, સુલતાનુલ હોંદ ગરીબ નવાજ.
હો જાયે કરમ જે તેરી ચહા, સખ કામ મેરે બનજાયે અબી,
ચે ખાત નહીં કુછ અયસી બડી, સુલતાનુલ હોંદ ગરીબ નવાજ.
મહબુબે ખુદા મહબુબે ખુદા, સલ્લે અલા અય સલ્લે અલા.
હે દીદ તુમહારી દીદે નખી, સુલતાનુલ હોંદ ગરીબ નવાજ.
અય મજહરે જાતે તુરે ખુદા, વે તુરે જીજયે અરજો સમા,
હે દીદ તુમહારી દીદે નખી, સુલતાનુલ હોંદ ગરીબ નવાજ.
યા ખાજ ખખર લો આદે જરી, હે હાલે ઝહીરી અખતો રહી,
હે ઇસ્કને મેરી જાન ચલી, સુલતાનુલ હોંદ ગરીબ નવાજ.

ગઝલે આશક.

અપકે હીજર મેં પોંદચી હય ચે હાલત મેરી,
મહેરખાં તક નહીં પદયાન તે સુરત મેરી;
હું સરા પાયે તમખાં મુઝે કયા પુછતે હો;
નીકલી ખતલાવો તુમહી કોનસી હસરત મેરી,
હરસે રસવાઇ કે અખ મુઝસે નહી મીલવે હય
દેખતે દુરત પહેરોં હંચ વોહ સુરત મેરી,
ખાઝમ સે અપની વોહ વોહ કહકે ઉઠા દેતે હંચ;
જાદયે આપકે લાગ્યો નહીં સોખત મેરી,
એક વોહ હંચ કે ઉઠાતે હય ઝમાને કે મઝે;
એક મંચ હું કે ન નીકલી કોઇ હસરત મેરી.
નીમ જાં આશકે મુઝતર હય શમે પુરકતમેં,
આઇએ જલદ કે હય આપસે રખસત મેરી

(અતરે સુખન) ગઝલ.

અફસોસ ઇશકે જાલીક તન મન જલા રહા હય,
કયા હીજર ઉંત સનમકા હમકો જલા રહા હય
અપની કહું મંચ કીસસે સુનતા નહીં હય કોઇ,
જે કુચ હય દીલમે અપને, ચારો સમા રહા હય
ધાયલ હુવા હું ઉંતકે હુમટ કે લટ પલટ સે.
વો શોખ નાઝ અપને કયા કયા દીખા રહા હે
મરતે હય હમતો ઉંતપર લેજીન વો ચાર હમસે,
કયા જાને કીસ ખતા પર મુખરા છુપા રહા હય;
અપની તો ચેહ સદા હય, હર વકત રખમે અરની,
અવાજ લન તરાની હમકો સુન રહા હય;

ગઝલ-નાલિક.

અઝર સર પર ખડી હય ખ્યામ ગરલતમે જમાના હય
 હપર ખટકે અવેઝ ઝાલીમ જનાઝકા ખનાના હય
 કે મનઝુર ઊસકા અપને સખઝ ખતકા જીવાના હય
 અઝારે આતસે પર બાદ, કીસકા એક બહાનાં હય
 નીકલતા હય જો હર ગુલઝર બહર ગુલઝર આલમસે
 ખુદા જાને જમીમે દફન થે કીસકા ખનાના હય
 ન દે અય જોશ બદ મરતી બહોત તરગીય ગુસ્તાકી
 ખીઝલત ચારસે હોગી કબી તો હોશમે આના હય
 ધશારેહ આમદ વ રફત નસક કા હય પેહી હરદમ
 બદીમે દમ જો આચા હય મુકરર ઊસકા જનાના હય
 રખાહય હાય સીદતકા કબ ઊસને મેરે સીનેપર
 ઉસે અય આંતીસે રંગ હીનાં સે દીવ જલાનાં હય

ગઝલ-બાહરેસ્તાખબઘ.

અજમેર જાનેવાસે સખ લોક જા રહેહય
 કીસમતકે છુટે એક હય અમુ બહા રહેહય
 યા રખ કોઈ ખજાર થે આકર સુનાઈએ મુઝકે
 અજમેર વાસે ખવૂ જા તુમકો છુટા રહે હય
 મુસ્તાક દીદ દેખું વો ચેહરે એ મુન્નવર
 રમસે નકામ અપને ખવાજા ઉઠા રહે હય
 પહેલું મોહબ્બત વ રન્દો સીતામ પેહલું
 શાખી બનેં હય ખવાજા સખકો પીલા રહેહય
 જો માંગના હો માગો ઉમેદવારે દુન્યા
 સખકી મુરાદે હકસે ખવાજા દીલા રહેહય
 કયુંકર ન ખાત મેરી બંત આઝેઅય અઝીઝો
 ખીમડે હઝોંકી કીસમત ખવાજા બના રહે હય
 સાની થે રહેમ કીજીયે લીલાહ અમતો ખવાજા
 મુદતસે આપ ઈસકો દર દર શીરા રહે હય

શબ્દો ૧ લાખો હજારો સેંકડો મરતેય આજકાલ
 હમ એસે જાપ્તે જાન-હય હામરી કળા નહી

ગઝલ-અમીર.

અજબ અદબામ સાધી દમકે હેં હીર છુટ જાતે હેં,
 જહાં થે તાર દુદા સારે રીશહે દુટ જાતે હેં.
 ઈલાહી કયા ધલામ હે વોહ જા સેતાહે અંગડાઈ,

મેરે સીનેમેં સખ જખમેંકે ટાંકે કુટ જાતે હેં
 આદા દીલ માગતી હે જાન મપજા અપ શહે ખુખી,
 તેરે કીશ્વરમેં હે અધેર લુટા લુટ જાતે હેં.
 જખાને ભરમેં હે મશકુર હલે ઇખવાને યુસુફકા,
 તમેઅ દુન્યાદી વોહ હે અસે ખાજુ કુટ જાતે હેં
 અમીરે જાની ગુમતકે છત સમરે હે કયા ધરદી,
 યે માનમદાર આકર છાતીયા કયુ કુટ જાતે હેં

ગઝલે-અમીન.

અય દીનમે શેકતા નહી કાઇ હસીનકા,
 આશીક હું ઓર શુલામ હું ખાજા મે હનકા,
 શાકા હે તુજકે ખાજગી અય જાતે મુગ્તજા,
 વગુજ તેરે કાન શાહ હે ઉસ સર જમીનકા.
 કયુ કર ન આફતાખકે હાસીલ હો ફખરો આ,
 નકસા હે આસમાનપે તેરી જખીનકા-
 પાયા હે ત્રજમે દિલમે મમવાગતે રીતાજ,
 તુજ મોલ રે સારે અતમે દીવાન
 અજમ-કી વોહ જાન વોહ ગુમત હે હનદીના,
 હકીત આમમાપે શોર હે અતકી જમીનકા.
 સર ગર્મ વાઈ ખાદ્યાહે હીત હું આમાન,
 વાસીફ નહી હું મે કીસા મમનહ નશીનકા.

ગઝલે-દીન

અલાહ કરે ઇશકકા ખીમાર તેજેબી
 જોહે મુજે હોવે વોહી આઝર તેજેબી
 જેસાકે સીતમ તુને કીયા મુજપે સીતમગર
 એસાહી મીલે કાઇ સીતમગર તેજેબી
 જેસાકે મેં મુશ્ત મેં હું તેરા સલામી
 કરના પમે એક ઓરકા દરમાર તેજેબી
 અસ તરહમેં ફરપે તેરે ગીરયે કીના હું
 રોતા હુવા દેખું પસે દીવાર તેજેબી
 બદનામ હુવા જેસા જખાને મેં મે હાફીઝ
 રસવા હુવા દેખું સરે ખાઝર તેજેબી

સાએર. { ખવાહો ખુર દાંનો ઇશકમેં છુટે
 આજ હમ સોરહેમે કુછ ખાકર

ગઝલ—નાદીર—કવાલી.

અમ જા મેરી આંખોપે ચે બદ નઝરી ક્યું હે
તુમ ખામખર આંખે હો ચે જલવગરી ક્યું હે
જીતને તુજેહ દેખા હે હોશ ઉરકે બળ કમ હે
ચીતવન તેરી ઓ ઝલીન બાદુરો બરી ક્યું હે
અમ ચક્કમ શમે મમમેં કુછ શરમબી લાઝીમ હે
તુફાન બપા હોગા ચે નવહગરી ક્યું હે
મંચ ધ્યાનમેં છીસ પુતકે લુના હું દોઆલમકો
દીલ મેહવે તમાશાહે ચે દરદેસરી ક્યું હે
કયા ચુઝકીયાં લેતા હે તીરે નીગાહે જનાં
આંખોસે રવાં નાદીર ખુને જીગરી ક્યું હે

શબ્દર. { અકસબી આઉનમેં ચાર ધડી બાદ આયા
બહ ગઈ હકસે સીરા ઉનકી નઝગી કયસી

ફારસી—ગઝલ—ગૌહર.

અમ મેરે પ્યારે સજન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
કુરખાં કશં મેં જાનો તન, ગાહે લઝર બર મન ફગન.
જમ ગયે મેઆરાજમેં, હવશં ચે સખ કુરો મલક,
દેખ તેરા બાંઠા પન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
લીજયે લીલાહ પુલા, ખાલીશ નહીં હે ખુદકી,
તેરે કુચેમેં ચમન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
ઉમ્મતે આસીકો દોજખસે બચાનેકે લીચે,
લે-લીયા હકસે બચન. ગાહે નઝર બર મન ફગન.
કયા સીકત ઉસકી બયાં હો, જીસપે દેખો ખુદ જખુદ.
કુરખાંન હોં જંગલમેં હીરન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
ખુરકા હા કરકે જરા દરજન દીખાદો અમ પીયા,
ગૌહરકી હે ચે આસે મન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.

(આરામીલી)—ગઝલ—અકબર.

અદમસે છીસ લીચે આયા અરે નાદાન પરદેસી,
બરોલા કયા હે દુન્યાકા અરે નાદાન પરદેસી.
ચે ક્યું ઠાલે હે ડેરે છીસલીચે ચે જાવની જાયે,
મુસાફીર હે તુ દો દીનકા અરે નાદાન પરદેસી.
કહીસે આયા જાતા હે કહાં, જોઈ જાત સુનતા જા,
પહાં શીરબી કબી આખા અરે નાદાન પરદેસી.

કીચે સામાન કયા કયા, અંદ રાજા છાંદગાની પર,
 યે સખ રૈહ જાયેગા જમડા, અરે નાદાન પરદેસી.
 ન સો યું ખ્યામે ગફલતમે તમાશા દેખ દુન્યાકા,
 કે યે દો દીનકા હે મેલા, અરે નાદાન પરદેસી.
 મંબાદતકે લીધે આયા હે બચ ખેલકાને વાલોસે,
 ન ખા પરદેસમે ધોકા અરે નાદાન પરદેસી.
 કહાં દારા કહાં જમશીદ ઇસકંદર કહાં અકબર,
 હે સખકો ખાકસે મીલના અરે નાદાન પરદેસી.

ગઝલે—ગૌહર.

અહમદે પાકકી જય દીલમે મોહખત આઘ.
 જીતેજી પાદે ફના રા-હતે જન્મત આઘ.
 હુરે હયરતમે હુઈ આપ હુયે જય પયદા,
 જુક ગયે તારે કમર કેમી મોહખત આઘ.
 જુલમને કુદ મીટી નૈયરે આઝમ ચમકા,
 છુત ગીરે હદિ શયાતીનાંપે આશત આઘ.
 આસીયોંકા હે ગવાહ પુશતે પતાહીકે લીધે,
 પુસ્ત પર આપકે જો મોહરે નુમુવત આઘ.
 દયું ન હોજયે શીદા હુરે મલક જીન્નો બસર,
 જીસપે ખુદ ખાલીકે અકબરકી તખીઅત આઘ.
 તુમકો યાસીન મુઝમીલ વ મુદસસર તાહા,
 હકને ફનાયા હે કુરઆનમે સદાકત આઘ.
 હજન કીશવરકી તો શાહીસે મુઝે હે ખેલતર,
 તોરે કુચંકી ગદાઇ યે તખીઅત આઘ.
 મલેકલ મોત યે તકલીફ દમે આખીર કી,
 કય ગવારા હે જો કિમ્મતકો યે દીકકત આઘ.
 યા રસુલે અરખી લીજીયે ગૌહરકો ખુલા,
 શમે ડુરકતસે અજબ મુઝપે કયામત આઘ.

ગઝલે—શાહ—કબાલી

અય જાની તેરી જુદાઇ સે, યે તનખદન ખાખ હોતા હય.
 ન હયે રહમ તેરી અસ્મે મેં, ફદમ ખોસી યહ ચાર કરતા હય.
 જુદાઇ કે જખમે સે જાની, ફોરેરી જાન જાતી હય.
 મગર મેરી યહ બંદગીસે ન તુઝકો રહમ આતી હય.
 બંદગી જો હમ કરતે માલીકકી, તો બહીસ્ત હમ જર પાતે,

મગર અમ જલ્મીમ તેરી બંદગીસે, શયતાન અમ તો સતાતા હય.
મગર અમે જાન તેરે દીદારેસે, પામલ મય હુવા તો હું,
વશ પર જશ નકર મહયુગ, મય ઐ-જાન મરતા હું.
અસ અમ ખુદાકી બંદગી કરેગા “શાહ” ખુદા બેહીસ્ત અલ્લે” જે,
નહય અમ ખુદા સે જુદાઇ હમકો, ખુદ સે એ હમ એકરાર કરતો હું.

ગઝલે—દાગ.

આતી હુઘ આશકી તખીયત નહિ જાતી
આતી હે તો શીર આકે કયામત નહિ જાતી
સર જાતાહે સરસેં તેરા સોદા નહિ જાતા
દીલ જાતાહે દીલસે તેરી કિલફત નહિ જાતી
અલ્લાહસેં મહેસરોં કહુંગા તેરે આગે
મજબુર હું મેં ઉસકી મોહબ્બત નહિ જાતી
બોસે જે તલ્લમ મેંને કીયા હંસકે વો બોલે
યે હુશનકી દોલતહે લુટાઇ નહિ જાતી
અગ્વલ તો ઉનહે શરમ રહી મુસે ન બોલે
જમ શરમ મઘ વરલકી હુજબત નહિ જાતી
ફરહાદ કે મરકહ રોગે આતાહે સદાએ
બરખાદ કાસી શખ્સકી મહેનત નહિ જાતી
અય દાગ ખુશ મત માન ઉનક કહકા
માગશુકકી ગલીસેં, તો ઇજન નહિ જાતી.

શએર { કોનં યુસફ જુલેખા લેલી વ મજબુતહેં કોન
શુરતે ઉશાક વ શીકલે દીલકેખા વોલી તું હે.

ગઝલે—શરફુદ્દીન.

આશકોકુ દામ દેયે દીલકા છુપાનાં કયા બલા,
મુજ ખીચારે નાતનાં કા દીલ જલાના કયા બલા,
હમ જે આયેયે તુમારે દેખનેકુ અય અનમ,
એક નજર દીખલાંકે શીર મુખરા છુપાના કયા બલા,
બોસતામેં જા કે મુલમુલ મુલસે કરતી હય પોકાર,
દામે ઉલફતસે મેરે ઝીલકુ, ફસાના કયા બલા,
જાનતેયે તુમખીયા પીતમહી નગર હય કંઠે,
હિસ મલીમેં સદીયા શીર બચાના કયા બલા,
આરજુ કરતા હય શરફુદ્દીન તુમારા અયસનમ,
મહેશ્યાં હોઈ શીર દુસ્મન હોંખનાં કયા બલા,

ਗੁਣਗੇ-ਮਰਤ.

ਆਪ ਫੀਲਪਰਤੁ ਯੋਆਪ ਮੇਂ ਦੇਆ, ਧੁਰੇ ਫੇਕ ਡਾ ਫੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਦੇਆ
ਘੁਕ ਕੁਨਾ ਫੇਕੇ ਨਾਮ ਮੇਂ ਮੀਲਨਾ, ਯੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਫੇ ਆਪ ਮੇਂ ਦੇਆ.
ਆਪਕੁਂ ਸ਼ੋਅਤ ਯੋਰਕੁਂ ਫੇਨਾ, ਯੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਫੇ ਕਥਾਮ ਮੇਂ ਦੇਆ.
ਯੇਕ ਕਰੇ ਸ਼ੇਰ ਮੁਲਕ ਕੀ ਕਰਨੀ, ਯੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕੇਤਾਮ ਮੇਂ ਦੇਆ.
ਯੇਕ ਪੇਆਥੇ ਮੇਂ ਮਰਤ ਫੇਨਾ, ਯੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਸ਼ਰਾਮ ਮੇਂ ਦੇਆ.

(ਬਧਰੇ ਬਧਨ.)-ਗੁਣਗੇ.

ਆਪਾ ਕਰੇ ਧੰਨਰਾਮੀ ਮੇਰੀ ਨਾਂ ਕਰੀ ਕਰੀ,
ਨੀਕਲੇਂ ਫੇਮਾਰੇ ਫੀਲਫੇਰੀ ਅਰਮਾਂ ਕਰੀ ਕਰੀ.
ਪਾਲੇ ਨਾ ਜੇਸੁਯੋਕੇ ਯੇਫ ਫਾਲੀ ਅਲਾਫੇ ਫੇ.
ਫਧਰਾਂ ਕਰੇ ਜੇ ਰੋਜ ਪਰੇਸ਼ਾਂ ਕਰੀ ਕਰੀ,
ਆਨੇਮੇਂ ਨਾਮ ਆਪਕੇ ਅਰ ਫੇਰ ਫੇ ਧਫ.
ਅਤ ਤੋ ਫੀਆ ਕਰੇ ਮਫੇਰਮਾਂ ਕਰੀ ਕਰੀ.
ਪੁਛਾ ਸ਼ਯੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੇ ਆਯੋ.ਜੇ ਥਾ ਨਹੀ,
ਕੁਛ ਸਾਂਝ ਸਾਂਝ ਫੇਫਨੇ ਲਯੇ ਫਾਂ ਕਰੀ ਕਰੀ,
ਥਾਫ ਆਤੀਫੇ ਅਸ ਵਕਤ ਮੁਝ ਸੁਰਯੇ ਧੁਸ਼ਰ,
ਧਫਫ ਬੇਤਾ ਫੁ ਮੇਂ ਯੋਲਕੇ ਕੁਰਆ ਕਰੀ ਕਰੀ.

ਗੁਣਗੇ-ਮਫੇਧੁਫ.

ਆਕਰੇ ਧੁਮਫਾਰੇ ਫਰਪਰ ਧਫਨਾਮ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ
ਮੇਰੀ ਅਧਰ ਲੋ ਧਵਾਨ ਨਾ ਕਾਮ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ
ਸਾਂਧਾ ਫੁ ਧੁਮਫੇ ਪਧਾਰੇ ਫੁਧਾ ਵ ਫੀਨ ਕੀ ਕੁਨਾ,
ਅਮ ਪਾਸ ਮੇਰੇ ਕਥਾ ਫਧ ਯੇ ਫਾਮ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ
ਧਰਫ ਫੇਕ ਆ ਰੁਪਸੇ ਮੁਧਫ ਫੀਧਯੋ ਧਵਾਨ,
ਮਾਂਧ ਧਰਫ ਮੇਂ ਧੁ ਮਫਾਰੇ ਧੁਮ ਨਾਮ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ.
ਫਧ ਲਾਨ ਮੇਰੀ ਧੁਮਫੇ ਧੁਮ ਲਾਨ ਰਧਯੋ ਮੇਰੀ,
ਮੁਝਫੇ ਧਫੀ ਫਧ ਧਵਾਨ ਗਫੇ ਫਾਰ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ.
ਮਫੇਧੁਫ ਨਾਮੀਫਾ ਫਧ ਯੋਕ ਨਾਮ ਵਸਫ ਧਵਾਨ,
ਮਧਸੁਰ ਮਰਤ ਪੀਫਰ ਯੋਕ ਨਾਮ ਫੇ ਧੁਫਾ ਫੁ.

ਗੁਣਗੇ-ਨੀਧਨ.

ਆਪਕੇ ਫੀਲਫੇਰੇਂ ਪਫੇਂਧੀ ਫੇ ਯੇ ਫਾਲਤ ਮੇਰੀ,
ਮੇਫਰਮਾਂ ਫਫ ਨਹੀਂ ਪੇਫਫਾਨਾਨੇ ਸੁਰਤ ਮੇਰੀ;
ਫੁਂ ਸਰਾਪਾਯੇ ਫਮਨਾ, ਮੁਝੇ ਕਥਾ ਪੁਛਤੇ ਫੇਫ
ਨੀਕਲੀ ਅਤਲਾਯੋ ਧੁਫੀ ਫੇਨਾਸੀ ਫਸਰਤ ਮੇਰੀ;

ડરસે રસવાળું આપ મુઝારો નહીં મીલતે હેં,
 દેખકે દુરસે પેહરાં હેં વોહ મુરત મેરી,
 બઝમસે આપની વોહ ચે કેહકે હડા દેતે હેં,
 જાણે આપકે લાયેક નહીં સોહજત મેરી;
 એક વોહ હે કે જીકાતે હેં જમાનેકે મઝે,
 એક મેં હું કે ન નીકલી કોઈ હસરત મેરી,
 ગલીયો ગલીયોં ઉઠેં ફીરવાયેગી મજનુંકી તરેહ,
 રંગ લાયેગી ફીસી રાજ ચે ચાહત મેરી,
 નીમજા આશીકે મુઝાર હે શબ્દે દુરકતમેં,
 આપણે જલદ કે હે આપસે રખસત મેરી.

ગઝલે—કલીમ.

આપ મેં આપકો જો પાએ હે, અપને આપે કો વો મીટાએ હેં,
 મેરે નાલેહી ખીચ લાએ હેં, બે યુવાએ કબી વો આએહેં.
 મેરી તુરબત બનેગી આપ ફલહન, આજ વો હાર કુશ લાએ હેં.
 ન સતા અયક્ષક જશ પરવર, ફીસી યુશ કે ખુશ સતા એહેં.
 દાગ દીલ દેખકર વો કેહે તે હેં ચેનો અપનેહી યુશ ખીલાએ હેં,
 ગયરપર આપ નજર પડે કયું કર; મેરી નજરમેં વો સમાએ હેં.
 વસ્ત્રમેં લુહત આયગા કયા ખાક, હીજરકે ગમ કુછ એયસે ખાએ હેં.
 દીલપે ઝેલેગે રંજે ગમ બી હમી, નાઝ હમને અગર ઉઠાએ હેં.
 કયા બરોસા હે ધન યુતુકા કલીમ આજ અપને હેં કલ પરાએ હેં.

ગઝલે—અસીર.

આંખે ખેકાર હે દેખે જો ન મુરત તેરી;
 દીલવો કયા હે કે નહોં જીતમેં મોહખમત તેરી.
 નખલ હસતીસે નમુદાર હે કુદરત તેરી.
 અજબ વેહલત હે તેરી ફરજ હે કસરત તેરી.
 જલદ અય રૂહ સદર પેચ કરે ખાઝીસે નકર,
 અંદ રોઝ હે મુલાકાત મનીમત તેરી.
 કયા અજાબે શબ્દે દુરકતસે છુડાયા હમકો,
 મહેરબાની તેરી અમ મરગ ધનાયત તેરી.
 મુનચે દીલકો મેરે ચાક નકર ડરતા હું,
 કે પરવાન નહોં યુએ મોહખમત તેરી.
 શોખલએ નારે સકરસે જો ડરે એહસે મુના,
 અજાબે માન બનકે ખરસને લગી રેહમત તેરી.
 સેર જાહરકો ત રોઝ નીલતા હે અશીર,
 અમાઝ કમા ફીસી મુશરે પામીખત તેરી.

ગઝલો—ઝહેરાહ.

આવોજી આવો ખુદાકે વાસ્તે, રહેમ શરમાવો ખુદાકે વાસ્તે,
જલ્દ શીસલ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે, જી ના ઉલજાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
જાગ્ય ગયે ધર ઉનકે તો કહેને લગે, જાઓજી જાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
જાન જાતીહે તુમહારી હીજરમેં, અજ લીપટ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
ઝેરસેં મીલકર ન ચાર આંખેં કરો, કુચતા શરમાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
ચાલ મકરાધટી અજ જાન મત ચલો, રાહપર જાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
લો વો આતેહેં કોઈ કહેતા નહિ, અજ ન ગભરાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
કયું હો ઝહેરાહસેં ખદા અજ માહેડેં, કુચતો ખતલાએ ખુદાકે વાસ્તે.

ગઝલો—મુમતાઝ.

આયે નહીં નજર જે પ્યારે કષ દીનસે,
મરતે હેં હીજરકે મારે કષ દીનસે.
કર કરલ ઓ કાતીલ નકર અજ દેર ખુદારા,
હે શોક બરા દીલમેં હમારે કષ દીનસે,
આતા જે નહીં ખાગયે કયા ઉસકા સખા હે,
અજ રશકે કમર જુહરે નઝારા કષ દીનસે.
અજ દેખીએ કોસ કોસકો ઉસે નાગની જુલહેં,
નીકલે હેં વોહ આરીઝપે સંવારે કષ દીનસે.
કીતનેંકા કીયા ખુન સનમ સય તો કહો અજ,
મેંહદી જે મલી હાથમેં ખારે કષ દીનસે.
કયા ઇસકો ફલક દેખતે, હમરાન ખનાહ,
કુરખાન જે કરતાહે સીતારે કષ દીનસે.
યા અહમદ મુરસલ તેરે મુમતાઝ પર અજતો,
જાહા હેં ગમ અહોહકે ગુજરે કષ દીનસે.

ગઝલો—અકબર.

આયે ઇસ ખાંખે જહાંમે ખાક જીનેકે લીયે,
રાત દીન આંખે તરસતી હેં મદીનેકે લીયે,
ખુને દીલ પીતા હું ગમસે ઓર કપવારે નખી,
આંખે ઝમઝમ લાતેહેં તીખાસે પાનીકે લીયે,
નામ તેરા યા મોહમદ કલમયે તૈયજકે સાથ,
સજ્જેખ મોઝું હો-ગયા દીલકે નખીનેકે લીયે.
ખાકમેં મીલ જાયે તેસે અગર લીમરે લઈ,
તુ નહે જાની નખી જાદોકો પીનેકે લીયે.
મર લીયે અગર ન અપા ઉસકે ખાક દેને લીખાસે,

પુલ્હસે ફરે' ઉતર આતી પહીને કે લીયે.
 ડુમતોંકા થામતા હે વાહ કમા કેહના તેરા,
 અમસા ઠીશતીઆં હો ઉમ્મત કે સરીને કે લીયે.
 ૧ ખાદીમાને સાહીયે કૈસરકા કયા કયા આયેશ હે',
 ફરે' ખીદમતકો શરાબે પાક પીનેકે લીયે.
 યા મોહંમદ અપને અકબરકો ખુલાયા ઠીજીયે,
 કમસે કમ હર સાલ બન્ને એક મહીનેકે લીયે.

ગઝલે—ડુમરી.

આનપડી દરબાર ખવાળ, તોરે નગરમે' તોરે શહેરમે—આન.
 જિયાસા કોટલીલન દરવાજા નોખત આજે બહાર—ખવાળ.
 ખવાળ કે દરપે શીશ નિઆજિં તુમહો ગરીબ નવાજ—ખવાળ,
 સીડી સીડીપે માલન ખેડી—દેત કુલોંકા હાર—ખવાળ.

(અતરે સખુન)—ગઝલ.

ધલાજે દરદે દીલ તુમમે મસીહા હો નહી સકતા,
 તુમ અછછા કર નહીં સકતે, મંય અછછા હો નહી સકતા;
 અબા મરજાઉંગા જીને કે તાને શીર ન તુમદેના,
 ચેહ તાને વોહ સુને જીસસે કે ઐસા હો નહી સકતા.
 તુમહેં ચાહું તુમહારે ચાહને વાલોંકા બી ચાહું,
 મેરા દીલ ફરદે મુઝસે ચેહ ઝવરા હો નહી સકતા.
 હમે આખીર મેરી બાલી પે મજમા હય હસીનોં કા,
 ન આના અમ કજા ઉસવકત પરદા હો નહી સકતા.
 જો તુમ ચાહે વોહહો જાયે ચેહ, હય અલ્લાહકી કુદરત,
 જો મંય ચાહું તો દરમાવો કે અમસા હો નહી સકતા.

ગઝલે—આશીક.

દરક દેહતે હે' કાસે હોતીહે ઉલ્લખત કયસી
 હીજકે જોશ સીતમ વસ્લકી સજજત કયસી.
 એક દીન વોહ ચા કે હમપે વોહ શીદા હોતે થે,
 અખતો હે ઉનકો મેરે નામસે નફરત કયસી.
 દોસ્ત અહયામ મુઝે દેખકે દરમાતે હે',
 આજ કલ હોમઇ પે આપકી હાલત કયસી.
 હો નહીં સકતી ધ્યાદત તેરી ખલ્લાકે જહાં,
 સાયે અફઝાન હે મુનેઝમરૌપે રહમત કયસી.
 ખાના બરમાદી ફૂલ અપને પરાયે છુટે,
 ઉસપે અપના નહુવા વોહબી હે ચાહત કયસી.

કયા હો તાબડોશ ગઝલની જે તેરે આસરિકસે.

તેરી આંતોમેની હોતીહે રસાહત કયસી.

ગઝલ—વફા.

દિલાહી મેં યતુ સાગર-મુઝે મયખાના યન યનકર,
લમે માખમુક તક પહોંચું લમે પયમાના યન યનકર
કબી તાકા કબી મારા કબી ગિસમીલ કીયા કસને,
હરએક અંદાઝસે લુટા મુઝે જાનાના યન યનકર.
અગર વોહ શમેઅ-ર મુખડા દીખાદે આકે મેહશીલમે,
કરં મેં જાતો દિલ અપના કીદા પરવાના યન યનકર.
પીલાદે અય તો મય સાકી ઘટા ઝાઝ અહાર આઈ,
ઊઠાઈ લુટા અઝમે ચારમેં મસતાના યન યનકર.
અગર વોહ આંહસા ટુકડા ઇધર જુલસે આ નીકસે,
સીયાહ ખાના મેરા રોશન હો ઇશરત ખાના યન યનકર.
કાઠ ઉનસે નહીં કેહતા અગર હો અપને વેહશીલી,
ગીરેઆં ચાક કરતા હે વફા દીરાના યન યનકર.

ગઝલ—અઝીઝ.

ઇલાહી હો મેરે સીનેમેં કલકત ગાસે આઝમકી,
હમેશા હો હમારે દીલમેં માહત ગાસે આઝમકી.
ગુલામે ગાસે આઝમ જાંદા કર દેતે હેં મુરદોં હો,
બલા હો કયા જ્યાં મુજસે કરામત ગાસે આઝમકી.
કહીં ચોરોને પાઈ આપ કે દરસે વીલાયત હે,
સખી સરકાર હે જારી સખાવત ગાસે આઝમકી.
પુનેહમારોંકો અપશાઇમે રાજે હથ મવલાસે,
હર એકકે વાસતે હોગી શકાઅતે ગાસે આઝમકી.
ખુદાઇ શુક દનમેં સાએરીકે કર દીયા કામીલ,
મેહરબાની નખીલી ઓર ઇલાયત ગાસે આઝમકી.
જહાંકે સખ કુતુંબ ખાકાન ખ.દીમે ગાસે આઝમ હે,
અઝીઝ હરએક વલી પર હે હુકમત ગાસે આઝમકી.

ગઝલ—તખમુલ.

હસ વાસતે હમ સુરતે રજુર પડે હેં,
તેરે દરે દોલતસે ખોહત દુર પડે હેં,
રખમે તેરે ખુમખાનેકો અલ્લાહ સલામત,
મસતાને અઝવ મેંકડું મખમુર પડે હેં.
તારીરમેં લીખખીલી નહીં કુમરતે મુખાલ,

અહસોસ કે અજમેરસે હમ દુર પડે હેં,
તેરે કરે અકદસપે શહે મુઘલે વીલાયત,
સર અપના ઝુકએ હુએ મગરર પડે હેં,
અતલીએ ચરાએ તને તીરામેં હો રાશન,
યાજખમેં જીગરમેં મેરે નામુર પડે હેં.
દેખોતો ઝરા દેયશીએ મેય ઉઘરતે મોજા,
કીસમતકો દુઆ દેનેહં મસરર પડે હેં.
કાય એક તુમહી વાલીફે ખુવાનહો તબખુલ
તુમસેતો બહોત સાએરે મશહુર પડે હેં.

ઉ (અતરે સખુ ૧) ગઝલે—મેહદી.

હિમ રંગીલે ને જા હાયોં મેં લગાઈ મેંહદી
કાનસે બાગસે ખતલાવો મંઆઈ મેંહદી;
આશક ગુલ ગુસે તરો તાજા હુવા થા વો દરખ્ત
જીસકી હાલીસે સજન તુમને લખાઈ મેંહદી;
રશક ઉન્નામ કયા દીસત હીનાઈ કે તત્,
તુમને હાયો પે ઐ માહ જખકે રચાઈ મેંહદી;
જેડ ગમા દેખતે હી રંગ, શરક કા નાગમહ,
એક ઝરા અપને જો હાયો કી દીખાઈ મેંહદી;
હાય મેં સુરખી ન સમઝ કાઈ આકીન દુનકો,
ખુને ઉશશાક હી મુઠકી મેં લગાઈ મેંહદી.

ગઝલે—આસાફ.

કુન્હે કયુંકર યે સનેઝયેં કે ચાહન અચલી હોતી હે,
જો તુમકો ચાહતે હેં ઉનકી હાલત અચલી હોતી હે.
યહી હે રશ્ક ગયરોઝા તો મરજના હે કયા મુશકીલ
દીખા દેગે યે હમ એક દીન કે ગચ્છા અચલી હોતી હે.
હુમીં ચુકે જો જીક ઉનસે કર એરે કયામતકા,
વોહ ચલકર દો કહમ બોલે કયામત અચલી હોતી હે.
દીખાકર આપના હિસ ખુદતુમાસે મેં યે કેહતા હું,
કિતર આતીહે જો દીલમેં, વોહ સુરત અચલી હોતી હે.
નીગાહે લુતદે આસીફ સે સીવાસ એબ પર આયા,
જો દીન ફીરતેહે અમ અખતર તો કિસમત અચલી હોતી હે.

ગઝલે—અમીર.

ઉઠો મહેસે લગા લો મીરે મીલા દીગઝા,
જરાસી ખાતમેં હોવા હે રશ્કાઈ દીલકા,

તુમ આપની ઉઠતી જવાનીની શાખીયાં દેખો,
 ઉભર ઉભરકે ખડકતી હે વસવલા દીલકા,
 યે મુકે કહેતી હે કાનોમે ખીજલીયા ઉનકી,
 તડપમે હોઆ ન હમસે મુકાખીલા દીલકા.
 હમાકે ચારકી તસવીર અપને સીનેસે,
 નીકાલ લેતે હે કુરકતમે હોતલા દીલકા,
 બદલકે ચારને ચીતવન મીટા દીયે જવડે
 નમે-હા નરહા દીલ ન વોહ ગીલા દીનકા.
 અમીર બુલ બુલેયા હે કુચસે ગેસુ,
 તખાહ કયુ' ન શીરે ઇસમે કાશીલા દીલકા.

ગઝલ—હુમદમ.

ઉસકા ગમ ખાયગા કયસી પશોમાની હુમ,
 અય સમે દીલદાર તેરી ખુમ મેહમાની હુમ.
 બુખ્હા કરને વોહ ઉઠા મંજુર કુરઆની હુમ,
 મુકતોસે યા વેહ મન્નત મેરી માની હુમ
 સખત જાનીકા ખુરા હો થક ગયે ખાઝુયે ચાર
 ધાર ખંજરકી મછ નખ ખાખર પાની હુમ
 નીચી નાચી વોહ નીગાહે દેખકર બાદે વીસાલ,
 હાયે કાસ દરજા મુઝે ઉંકે પશોમાની હુમ,
 હે મસલ મશહુર હેતી હે જવાની ખાવની.
 દેદીયા દીલ ઉસકા કયસી સખત નાદાની હુમ.
 મજમયે મેહશરમે બી વોહ શકલ હુમદમ માદહે
 કાસ તરેહ બુહંગા જો સુરત હે વેશાની હુમ.

(આવામે દીલ) ગઝલ.

ઉઠો મહેસે લીપટ જાઓ શીર નીરખ લેના,
 લમામ સાવ પડી હે બનાવ કર લેના.
 હમારે સાથ હે તેરાબી ઇમતેહાં અય તીર,
 તડપકે દીલ જો નીકલ જાયે તો જાગર લેના.
 મઝા નહીં હે લડક-પનમે સીતા જોરીકા
 ઉભાર કે જો દીન આહયે તો ઉભર લેના.
 મહે હો દેખતે હમ તોડવા ફુલા મુબક,
 ખુશ કે વાસતે જલ્લી મેરી ખગર લેના.
 રહી નીગાહમે હમરત ઉવેડ-પુલ દીકમે,
 બકા મઝા હસીનેકા ખાદ કર લેના.

ગઝલે—ભોરવી.

હોઁ પીયા ભગો અફેલી ડર લાગે—ગીટો.

ચુન ચુન કલીયાં સેજ ખીજાઇ-ઇતનેમે' હો ગઝલ ભોરરે—ગીટો.

આધી-આધી-રતીયાં પીછલે પહેરવાં, તડપ તડપ જુયા જાયરે—ગીટો.

આમવાડી ડાલીપે કોયલીઆ બોલે, બનમે બોલે મોરવારે—ગીટો.

ગઝલે—મીરઝાં.

એક ફકત મેંહી નહીં ચાહનેવાલા તેરા,

જસને પયદા કીયા વોહલી તો હે શબદ તેરા.

હલકપે મેરે છુરી ફેરકે કાતીલને કહા,

અમતો દેખેમે તડપનેકા તમાશા તેરા.

જખખપર મેરે નમક ઝીડક બજાયે પાની,

અપતો ઠંડા હુવા કાતીલ ચે કલેજ તેરા.

ઉમર સીજદેસે સરકો ન ઉઠાઉંગા કબી,

હાય લગજાયે અગર નકરી કહે પા તેરા.

ચેહ હે ઉમીદ શમો રાજ દીલે મીરઝાકી,

નજ એકે વકત જ્યાંપર રહે કલેમા તેરા.

(શયરે ચમન)—ગઝલ.

એક તીર ફેંકતા જ બાંકી કમાન વાલે,

હો એક નજર ઇશરબી ઓ આન બાન વાલે.

જુટકે ચાર જુટે જુટા જલ્દાન સારા,

તેરા હે ધ્યાન સમ્યા ઓ સમકે ધ્યાન વાલે.

ખંજર ઉઠાકે તોલા ઓર તોલકે ન મારા,

મેં ઉસ ખદકે સદકે ઓ આન બાન વાલે.

કાઅમેમે' જાકે હું હું' યા ખુત કદમે' જાકે,

હું હું' લા મકામે' ઓલા મકાન વાલે.

તેરે નગરમે' જાના ઓર દરદરખી ખાક છાના,

કુછતો પતા બતાદે ઓ બે નીશાન વાલે.

તલ્લીક હાલ તેરા કીસસે કહું મેં જાકે,

ચુપ હોં ચકીન વાલે ચુપ હોં ચુમાન વાલે.

ગઝલે—અમીર—કબીલી.

એક ઝરા દેખો તો કયા કરતે હોં કરને વાલે,

ઓ મરીઓ કે મઝારો પે ચુઝરને વાલે.

શીર કદાં દીલકા પતા દીલમે' હસી જખઆએ,

ધરબી બેજાતે હે ચે ધરમે' ડહરને વાલે.

દીલ ચુલ્લાકે દુકડે ચે નહીં પરચેહે,

દાવરે હશરકી ખીકમતમે' ચુઝરને વાલે.

મોત કેદતી હે હસીનેપે મેં ખુદ દેતી હું જા,
 જોર મુજેદ મુજેદ લીધે મરતે હેં મરને વાલે.
 દુરે મોલી ગયે જનનતકો જે મસતાનએ ધણક,
 આપે કવંસરમેં નહા ઘોકે નીખરને વાલે.
 દીલ ઘડકતાહે મેરા દેખકે જોખનકા ઉમાર,
 સુમલેં મુંહ ન તુમહાન પે ઉમરને વાલે.
 ખુખ પેલહાન ગયે એહલે દવસકો વો અમીર
 ચાડગમે નઝરો પે સખ છોસે ઉતરને વાલે.

સાંચીર- } હ ને માહે માહે નવ આતા હે મહીને પીછે
 ધનહાં આતોંસે તુ અગુશત તુમા હોના હે
 ગઝલે—સાખીર.

અ દીખારે સાખીર પર ચેહ નૌહાગીરી ક્યું હય,
 દીલ મેં હય મેરે સાખીર, આખોં મેં તેરી ક્યું હય.
 લખ પર મેરે હાય સાખીર રીઝમેં હય મેરે સાખીર,
 સીસ રંજકી છાતી પે શીર મેરે મરી ક્યું હય.
 જખ મસ્ત તેને સખ હય બહોંજ તેરે સખ હંય,
 શીર મોહની મુગત પગ જાડુ નઝરી ક્યું હય.
 સાખીર કી મુહબ્બત મે મનગુર બના એ દીલ,
 હર હય અનસ બખ્શી મા દરી ક્યું હય.

ગઝલે—કે ૧ ૧૭—હુમરી.

જો મેરે ખવાજા મુમનુદ્દીન ગાલતી પાર લગાદે નાવરયા,
 નુર જંરમા થહી વઠત હય ખવાજા તુ કરદે નઝરમા,
 કબ સં મંચ હારી અરજ કરત હું ગંગ મેં ન રંજદે મુદરીયા,
 થેહ નામ તો રોશન હય જગમે ચ બી આહુદ દારયા.
 પલકોસે છારં મય તોરી દવરયા કરદે મહર કી નઝરીયા,
 યા મેરે ચીશતી હયગી ચકીમતી દીયે પુરતી મેરે સાંવરીયા.
 યા મેરે સાખીર વોહ તોની નાદીર મોહે દીખાદે ડગરયા,
 થહી અરજ કરત હય સફરે કમીના પાર લગાદે નાવરયા.

ગઝલે—અકબર.

કહાંસે જંદ દીલદોતું જહાંમે સખ મુશકીલ હે
 થહં પરથોંકા મળખાહે વહાં દુરોંકી મેહરીલ હે
 ઇલાહી કયસી કયસી શુરતેં તુને બનાધ હે
 કે હરં શુરત કલેજેસે લખા લેનેકે કાખીલ હે
 મેરા દીલલેકે શીસેકી ંતરહેં ખર્ચપે દે મારા—

મેં કહેતા રહ ગયા જનકમ, મેરા દીલહે મેરા દીલહે
 ડેરઝો બેઅલખ મેં બઝમ મુસતાફી કે કાખલ હે
 જો દેખા અલશ અપનેમેં આપના ખોલે જનઝજારે
 અરે તું કોનહે હટ સામનેસેં કયું મુઝખીલહે
 મેરી તુરખતપે એક ઠોકર લગાઈ, ઓર મેં ફરમાયા
 કયામત આ ગઈ, હટ સેવેવાલે કપલ જાવલહે
 દબરોં દીલ મસલકે પાકેસે જનઝજારે ફનાપા
 પીછાનો તુમહારા ઇન દીલોમેં કોનસા દીલહે
 સવાલે ખોપેપર કયું જીંચ હીયાં દેતેહો અકબરકો
 ફક્લાતન હર શકમ અલાહ મેં અઝ ખહેરે સાયેલહે

શબ્દે } દેખ દરયાકી તરફ દીલકો લહેર આતીહે
 કીસ્તી ઉમરકી હરરોઝ ચલી જતીહે.

ગઝલે—અકબર.

કલમેં દેર હે કયું આનસે તેગા નિકલે
 આજતો ઇત હે આશિકકી તમન્ના નિકલે
 દિલતો લેતે હો અનખ દેખલો કુટા કુટા
 ફિર ન ફેરેજે જો પીછેકો અખેડા નિકલે
 આદમી પેહલે મોહબ્બત મેં બિગડ લેતો ખતે
 જબ મિલે ખાકમેં દાના તો શગુદા નિકલે
 આતિશે હિન્દ મેં જલતે હુવે એક ઉમ હુમ
 દેખે કબ વરલ હો અરમા મેરે દિલકા નિકલે
 આજ હે ગર્મ કુગા હમલી ચમનમેં અકબર
 આશીયાને મેં હય કયું પુલખલે શયદા નિકલે.

ગઝલે—દર.

કરલે આશિક હીસી માથુક સે કય હર નથા
 પર તેરે એહદ કે આગે તો એ હસ્તુર નથા,
 રાત મીજલસ મેં તેરે હુસન કે શા અલે કે હજુર,
 શમએ કે મુખપે જો દેખાતો કહી તુર નથા,
 જીકર મેરાહી વે ના પાડે હાં ન થેરી,
 મેને પુછાતો કય ન મચકુર પાડે
 આવજુદી કે પરો ખાલ મયે અદમક,
 વહાં પેહલા કે ફરસતે કાલી મમદુર નથા,
 પરવરસે ગમ કીતેરે હાએ સનમ કર દેખા,

કોઈથી દામ ચાલીનેપે કે નાશુર નથા,
 મોહતે સખ આજ તો મેથે ખાનેમે તરે હાતો,
 દીલ નથા કેહ કે શીશા કીતરેહ ચુર નથા.
 દરેહ કે મીલનેસે અથે ધખાર ખુરા કયું માના.
 ગિસકું કુચ ઓર સેવા દીદ કે મનજુર નથા.

ગઝલે-સલીમ.

કદી યુનાહોમે ઉમ સારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા,
 મેં અબ્દે ખાકી તુ રખમે ખારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા.
 યુનાહકી ગહડી ધરી હે સરપર, કદમ ઉઠાઈ જમીસે કયું કર,
 કડી હે મંજલ યે ખોજ બારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા,
 કબરકી સખતી હીસારે મરકદ, યુજર ફરીરતોંકા પેહલી મંજલ,
 વોહ ધર અકેલા વોહ કહ્ય અંધારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા.
 મુંસાફીરોં ધસ સરાયે દાનીમેં અપસે સોયે કે ફીર ન જમે,
 સીરહાને જાકે અજલ પુકારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા.
 સલીમ હુખા હુવા હે ચારો, યુનાહકે દરીયામેં સરસે પાતા,
 યે સરગીરાની યે શર્મ સારી, ઇલાહી તોખા ઇલાહી તોખા.

ગઝલે-તુમ્બુલ.

કયું ફીસીકા લુ' મેં એહસાં કોઈ કયા લે-જાયેગા,
 આસતાને ખવાજ સાહેબ તક ખુદા લે-જાયેગા.
 નકદે દીલ લે જાઉંગા મેં નજરે ખાનકે લીયે,
 ઓર કયા મુઝસા ગદાયે ખેનવા લે-જાયેગા.
 ખવાજ ઉસમાંકા દુલારા જગ દીખાયેગા જમાલ,
 પ્યારી પ્યારી શકલસે વોહ દીલ લુખા લે-જાયેગા.
 અમ તને કાહીદા એક દીન ગલશને અજમેરકા.
 તાયેરે શોકે જ્યારત ખૂદ ઉડા લે જાયેગા.
 દેહ રહાકે ખાજયે અજમેરકા ચે ફક્તે આમ,
 આયેગા જો આસતાં પર મુદ્દઆ લે જાયેગા.
 અમ તજમ્બુલ મોહડી મંઝીલ હે રાહે માખરેહત
 હે સલામત જગ હમારા રાહનુમા લે જાયેગા.

ગઝલે-અકબર.

કદમોં મેં મુસમકાકે મેરા મઝાર હીતા;
 વોહ ખાકે પાર હોતી મય ખાકસાર હીતા.
 મશકાર ખખલ દેવા મર તુમ કશીસ કરતે.
 મેરા જહાઝ હસમાં પુઠાંસે પાર હીતા.

યેહ બલા હુવાકે તુમને મુઝે અખશ વાયાં વરના
મેરે પ્રમદયોં કા કયું કર સુમાર હોતા,
હમ જાંબલખ એહ અકબર તેરે દરસે હોકર
તેના મઝાર હોતા યેહ જાં નીસાર હોતા.

ગઝલે-વાસિક્.

કટારીમેં ન ખરજીમેં ન ખંજરમેં ન બાલે હેં,
શલકકે પાર હોજતે અય ખુત યે વોહ નાલે હેં.
ખુદા રખે ઉન્હેં દુન્યામેં વોહ સખસે નીરાલે હેં,
જો આરીઝ ગોરે ગોરે હેં તો મેસુ કાલે કાલે હેં.
મલે પર મેરે કયું તલવારસી રેહ રેહકે ચલતી હેં,
તેરી ગરદનમેં કાતીલ કયા કીસીને હાથ ડાલે હેં,
ચલે દેખ આંચેં ચલકર એક નજર જનતકી હુરોડે,
હસીનાને જહાં જીતને હેં અપને દેખે બાલે હેં.
ન પુછો આરઝુ પુરી હુધ કીસ સખત મુશકીલસે,
નીકલ આયા હે દીલબી સાથ જખ અરમાં નીકાલે હેં,
રૂખે શકશકરી તૌસીફમેં સુનકર ગઝલ બોલે,
યે મઝમું તુને વાસિક્ તુરકે સાચેમેં ઢાલે હેં.

ગઝલે-અમીર.

કયા કહેં દીલસે કહાં વસ્ત્રમેં અરમાન ગયે,
નાઝકે સદકે તો અંદાઝકે કુરબાન ગયે.
મમતેહાં ખુબ વફાકાબી જફાકાબી હુવા.
તુમ હમે જાનગયે હમ તુમહેં પેહજાન ગયે
કેહતે હેં ચમકી ખુશામદબી અજબ બદુદ્યા,
માનનેકી જો ન થી ખાત વોહ હમ માન ગયે.
વસ્ત્રમેં કેહતે હેં કેહ નહીં આડે આતા,
હાયે ધસ વકત કહા મેરે નીમેહખાન ગયે.
જખ મેં દરવાજેયે દેતાં હું કીસીકા આવાઝ,
કેહતે હેં કેહદો વોહ ઘર ગયેરકે મેહમાન ગયે,
ખાક સારીકે મઝે ખુબ હડે દુન્યામેં,
ખાક હમ જાનને આયેયે યહાં જાન ગયે.
હક કુનાહીકી હકીકતકે ઉન્હીને જાના,
અમ અમીર અખલી હકીકતકે જો પેહજાન ગયે.

ગાઝલો-આહુત્ય.

કબી ઇકરાર કરતે હંય કબી ઇનકાર કરતે હંય
 વોહ હમને વસલતી સખ મેં બડી તકરાર કરતે હંય
 પીલાકર બાહ્યે રંગી હુએ હંય સરખફે હમસે,
 કબી ગાફીલ બનાતે હંય કબી હુશ્યાર કરતે હંય
 હુએ ખરહમ વોહ બોસેપર ઇલાલી ખેર હો દેખે,
 હમારે વાસતે કયા હુકમ અમ સરકાર કરતે હંય;
 મેરે આહુત્ય કી સુરત અસુર દેખે ખુદા જાને.
 ખીરહમન દુર ગરદન શે અબી કુન્તર કહને હંય.

(અતરે મુખન — ગાઝલ)

કહ હય છોટા આખેં ગસીલી ગાલી બાલી સુરત હંય
 હસપે ગજબ વો બાંકી અદા હય, તીરછી નઝાયક આફત હય,
 પરફા ફેરા ના જલવા દીખાના હુપ જાના શીર પરદે મેં
 શોક હમારા કન્તે હો દુના ચેહ બી તુમહારી લીકમત હય.
 રંગ બપકા આંખ શીલી મમે નીરાલા ચાલ તેરી,
 પસપે કીય ન ઐ મેરે દીવન? ચાહ સી સુરત તેરી હય.
 દેખતેહા વો તુન્કા ચેહના આદય ગાનુકા સનમ,
 ગીનતેહો નાહક મેં ખાશ મેં કેમી ચેહ મતપર તોહમત હય;

ગાઝલો—અકબર

કફમો પે મુરતખા મેંગ મઝાર હોતા
 વો ખાક પાક હેતી મેં ખાક ર હોતા
 કફમોં પે તેરે ગીગતા ગઝીયે ન તેને શીન્તા
 ગાહ જાન નીસાર હો. ૧ કે ૧૧૬ ~ ૨ માર હોતા
 અબ્દા મેરે મુઝે તુમ રેહો પે અગર ખુદાતે
 કયું ઝાર ઝર રેતા કયું ૧ ૨ હોતા
 ગફશાર બખ્શ દેના ગર તુમ દુન રેહ કરતે
 મેરા જહાઝે અસ્મા તફાનસે પર હોતા
 અબ્દા મેરી ખતર હો મુમનાહ હો ચલા હું
 કુચ અપની ઝીન્દીકા નહિ એતમાર હોતા
 પે બલા હુવા કે તુમને મુઝે બખ્શ વાયા વરના
 મેરી પુરાખર્ચોના કયું કર મુખાર હોતા

સાબર { એવ નહિ લેને દેતી હંય આહુત્ય તેરી
 દરબાર મુબકા હોતી ફીસતી હંય હૈબત તેરી

જાસ ઉપયોગી નવીન માવેલો

કોર કચ્છી કે ઉજળતું મુઠકું ભા ૧ લો	૨-૮-૦
" " " ભા. ૨ જો.	૩-૮-૦
સુધારનો સાર કે ક્રિસ્મતનો પ્રહાર.	૧-૮-૦
ભાગ્યનો પારસ પાકું કપડાનું પુકું છતાં ક્રિસ્મત માત્ર	૨-૦-૦
ધી ન્યુ ફોનોગ્રાફ ગાયન સાંગદ ભા ૧ થી ૮	૩-૮-૦
અપણા અથવા ચોર્યાસીનું ચક.	૨-૮-૦
હનુમાનની મૂર્તિ.	૨-૦-૦
બુની બેગમ.	૨-૦-૦
દરીયાની ડાકણ.	૨-૦-૦
ધી ઇંગ્લીશ ટીવર	૧-૮-૦

ગઝલ કવાલીઓંકે શોખીનાંકે લીયે ઉદ્ જખાનમે

✽ દીલપુશ કિતાબો ✽

ગઝલેં મેહશીલ ઉફેં પરસ્તાને કવાલી.	૧-૦-૦
મહેપીલે મંજીલ ઉફેં જોહરે કવાલી	૦ ૧૨ ન
અમનમેં પુર ખહાર ઉફેં કવાલીએ ગુલઝાર.	૦-૪-૦
ગઝલેં ખહાર ઉફેં ગુલશાને કવાલી.	૦-૪-૦
પરસ્તાને સુખઘ ઉફેં ખહારે બુલબુલ	૦-૪-૦
ગઝલેં દીલારમ ઉફેં દીલબુશ કવાલી.	૦-૪-૦
જોહરે ઇસ્ક ઉફેં બુલબુલે કવાલી.	૦-૪-૦

❀ यपणा अधरा योर्यासीनुं यक्ष ❀

એક ચમત્કારિક હિન્દુ સંસાર વારતા.

જો ઉત્તમ શ્રી ચરિત્ર વાંચવું હોય તો આ વારતા વાંચજો

જા નીતિની નિશાની જોવી હોય

શા માટે | જો સતીના સુલક્ષણા સમજનાં હોય | તે

જા.સં.સારી શાળા સાંભળતો ફાય વાગત

વાંચશો ? જો સત્યાગ્રહ શાલાઓ હોય વાંચજો

मणवानु' डेकायुं,

બુદ્ધસેવર લલ્લુભાઈ નામણદાસ.

લીમડાં—પુરુ.

